

provincie **HOLLAND**
ZUID

GS brief aan Provinciale Staten

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2018-662645692 (DOS-2015-0005387)

Bijlagen

Aan Provinciale Staten

Onderwerp

Beheer van het regionaal hoofdnet voor warmtetransport.

Geachte Statenleden,

In de commissievergadering Duurzame Ontwikkeling van 4 juli 2018 is door gedeputeerde Weber de toezegging gedaan om u nader te informeren over de uitwerking van de kaders voor een 'open transportnet voor warmte'. Met deze brief geven wij invulling aan deze toezegging en informeren wij u over het beheer van het regionaal hoofdnet voor warmtetransport (hierna: warmterotonde).

Wat is het vertrekpunt?

Toegroeien naar duurzame warmte vormt een belangrijke pijler van Watt Anders, de Energieagenda van de provincie Zuid-Holland, zoals door u vastgesteld op 12 oktober 2016. Zuid-Holland heeft een uitstekende positie om zijn warmtevoorziening duurzaam te organiseren. Zuid-Holland heeft naast de restwarmte uit het Rotterdamse havengebied ook een groot areaal aan gunstige locaties om aardwarmteputten te benutten. Om deze transitie mogelijk te maken zal een aanzienlijke investering in regionale hoofdinfrastructuur noodzakelijk zijn, alsmede de ontwikkeling van een (regionaal) goed functionerende warmtemarkt.

De provincie werkt vanuit deze kaders aan een open infrastructuur voor warmte met voldoende marktwerking voor aanbieders en afnemers. Alle gebruikers van het warmtesysteem moeten warmte kunnen afnemen én (door) leveren en er moet sprake zijn van marktwerking.

Tegelijkertijd dienen consumenten die voor de verwarming van hun woning afhankelijk zijn, beschermd te worden. Om dit te bevorderen maakt de provincie zich sterk voor de juiste randvoorwaarden in de landelijke wet- en regelgeving. In de Energieagenda wordt de ontwikkeling van de hoofdinfrastructuur voor warmte gezien als een publieke verantwoordelijkheid, mede te financieren uit publieke middelen. Het doorontwikkelen van bestaande leidingen en koppelen van warmtenetten is een *no regret*-strategie waarmee voor

afnemers en aanbieders van warmte nieuwe mogelijkheden ontstaan voor verduurzaming. Dit uitgangspunt vormt de basis van ons provinciale warmtebeleid.

De provincie werkt daarbij nauw samen met andere partijen aan het optimaliseren van het systeem. De publiek-private samenwerking borgt belangen van zowel de markt (rendabele investeringen), gebruikers (betaalbaarheid en leveringszekerheid) en de overheid (duurzaamheid, toegankelijkheid en een bronafhankelijk, toekomstbestendig systeem). Om het bovenstaande uit te werken hebben Gedeputeerde Staten op 20 maart 2017 ingestemd met het ondertekenen van een intentieovereenkomst tussen de provincie, Eneco, Havenbedrijf Rotterdam, Gasunie en Warmtebedrijf Rotterdam voor het oprichten van de Warmtealliantie. Met deze partijen wordt gesproken over het gemeenschappelijk benutten en verbeteren van de hoofdinfrastructuur van het warmtenet, in plaats van dat iedere energieleverancier zijn eigen deel als gesloten (sub)systeem exploiteert. Het gaat daarbij onder meer om het afstemmen van de uitbreiding van het warmtenet en het inrichten van een onafhankelijke netbeheerder die vraag en aanbod kan regelen.

Ook in de investeringsstrategie van het warmteparticipatiefonds (WPF), zoals door u vastgesteld op 29 maart 2017, zijn deze uitgangspunten opgenomen: open toegang voor vraag en aanbod (toegang van verschillende aanbieders), onafhankelijk netbeheer (verantwoordelijk voor de open markt en het bijbehorende marktmodel) en de klant centraal (vraag is leidend voor de ontwikkeling, passend temperatuursysteem en betaalbaarheid). Indirect – via de inzet van het fonds – stuurt de provincie met deze kaders op de governance van projecten die in aanmerking willen komen voor financiering. Daarnaast hebben Gedeputeerde Staten op 20 februari 2018 ingestemd met de Green Deal Marktordening Warmtetransportnetten waarin in samenwerking met het Rijk specifiek gezocht wordt naar een antwoord op de vraag welke marktordening voor warmtetransportnetten het beste is.¹ De provincie is verder betrokken bij het opstellen van het Klimaatakkoord via het Interprovinciaal Overleg bij (onder andere) de sectortafel gebouwde omgeving. Op 10 juli 2018 heeft de sectortafel gebouwde omgeving een voorstel op hoofdlijnen gedaan voor maatregelen die de sector wil nemen om de klimaatdoelstellingen voor de gebouwde omgeving te behalen. De verduurzaming van warmtebronnen vormt daar een onderdeel van.

Binnen de provincie Zuid-Holland wordt er een onderscheid gemaakt tussen de hoofdinfrastructuur voor warmte en lokale distributienetten. Buiten het in de Warmtewet vastgestelde Niet Meer Dan Anders (NMDA)-principe ontbreekt op dit moment echter veel regulering over marktordening bij warmtetransportnetten. De warmteketen omvat veel schakels, zoals producenten, transporteurs/distributeurs, netbeheerders, leveranciers en (eind)afnemers

---

¹ Deze Green Deal is gesloten omdat EZK de kennis van de Warmtealliantie bij het vormgeven van onafhankelijk netbeheer en het marktmodel van waarde acht voor het Rijk en de governance van warmtetransportnetten in Nederland.

(die professioneel of semiprofessioneel, bijvoorbeeld een glastuinbouwer, zijn) of particulieren. De rollen zijn nog niet per definitie gesplitst. Het Rijk heeft de ambitie uitgesproken om bij grote warmtenetten te komen tot onafhankelijk systeembeheer (vraag en aanbod, balancering) en netbeheer (aanleg, operationele aspecten en onderhoud) en de eigenaar/financier aan publieke regels te willen binden. Op dit moment is de herziening van de Warmtewet in voorbereiding bij het Rijk, maar het is nog niet duidelijk hoe dat uit zal pakken. Er is nadere kennis nodig om te bezien wat hierover in de wet vastgelegd moet worden. Met de eerder genoemde Green Deal wordt nieuwe kennis opgedaan en bestaande kennis verder verdiept.

Waar staan we nu?

De bovengenoemde uitgangspunten zijn het afgelopen jaar in het kader van de Green Deal Marktordening Warmtetransportnetten door de Warmtealliantie samen met het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) verder uitgewerkt². De Warmtealliantie streeft uitdrukkelijk naar een open warmtehoofdinfrastructuur die wordt onderworpen aan onafhankelijk netbeheer. De vormgeving en invulling van het onafhankelijk netbeheer hangt samen met de keuze voor een marktmodel voor de warmterotonde. Bij de uitwerking van de Green Deal richt de Warmtealliantie zich daarbij specifiek op de vraag welke marktordening voor transportnetten het beste:

1. de opschaling en verduurzaming van het net faciliteert (= wens voor een 'open' net)
2. zorgt voor investeringszekerheid voor de initiatiefnemers
3. zorgt voor leveringszekerheid en betaalbaarheid voor afnemers

Bovenstaande punten worden uitgewerkt aan de hand van de volgende vraagstukken:

- Mogelijke marktmodellen voor warmtetransportnetten; verschillende mogelijke marktmodellen worden uitgewerkt en er wordt een analyse gemaakt van de karakteristieken en voor- en nadelen van elk marktmodel, vooral ten aanzien van duurzaamheid, investeringszekerheid en betaalbaarheid. Hierin wordt de vraag meegenomen waar de grens moet liggen tussen een warmtetransportnet en de daarop aangesloten distributienetten.

- Rollen, taken en verantwoordelijkheden; op een grootschalig warmtetransportnet zijn meerdere aanbieders van warmte en afnemers actief. Bovendien kan dit in de tijd veranderen. Dit betekent dat een bepaalde mate van onafhankelijkheid in het beheer van het net nodig zal zijn om monopolyposities te voorkomen. Er zal dus duidelijkheid moeten komen over wie welke rol kan hebben en welke taken en verantwoordelijkheden daarbij horen.

---

² Zie GS-brief over Green Deal d.d. 20-02-2018

- Toetredingsregels voor aanbieders van warmte en afnemers; met de toetredingsregels kan enerzijds worden gestuurd op het verduurzamen van bronnen, en anderzijds de investeringszekerheid van producenten worden gewaarborgd. Hiervoor is een goed beeld nodig over wat een verschillende mate van strengheid in de toetreding voor effect heeft op de investeringszekerheid en de verduurzaming van de warmte.

Parallel aan dit spoor (gericht op de warmterotonde als hoofdtransportnet) is er aan de tafels van het Klimaatakkoord mutatis mutandis de discussie over inrichting en beheer van de distributienetten. Ook hiervoor geldt dat door de juiste marktordening innovatie, kostenreductie en duurzaamheid kan worden bevorderd. In het 'voorstel voor hoofdlijnen van het Klimaatakkoord' dat 10 juli 2018 werd gepresenteerd wordt aangekondigd dat in het kader van de wijkaanpak een concessiestelsel voor warmtedistributienetten uitgewerkt zal worden.

Ten slotte

Naast de hierboven vermelde actielijnen waarbij we via de uitvoering van de beleidsagenda, de (indirecte) financiële sturing en de beleidsbeïnvloeding van (rijks)regelgeving streven naar een goed ingerichte regionale markt voor warmte, onderzoeken we tevens de mogelijkheden om via de regelgeving in de omgevingsverordening hiervoor de juiste voorwaarden te kunnen scheppen. We zijn aan het verkennen of we via een verordening toe kunnen zien op de bescherming van het maatschappelijk belang van 'open' hoofdtransportleidingen voor de energietransitie in de provincie Zuid-Holland. Graag gaan wij met u het gesprek aan over de nadere uitwerking.

Hoogachtend,

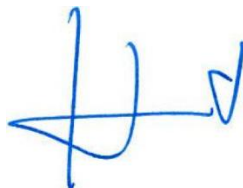
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,

secretaris,

voorzitter,

drs. H.M.M. Koek

drs. J. Smit